

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ

ΚΑΙ ΜΑΙΩΝ

**«Μεταβαλλόμενες Συνθήκες στην Υγεία:
Η Νοσηλευτική και Μαιευτική Συμβολή»**

**16^ο Παγκύπριο Συνέδριο Νοσηλευτικής και Μαιευτικής
27-28 Νοεμβρίου 2009**

Ξενοδοχείο Hilton Park, Λευκωσία

ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το 16^ο Παγκύπριο Συνέδριο Νοσηλευτικής και Μαιευτικής με τίτλο «Μεταβαλλόμενες Συνθήκες στην Υγεία: Η Νοσηλευτική και Μαιευτική Συμβολή» διεξήχθη στις 27 - 28 Νοεμβρίου 2009 στο ξενοδοχείο Hilton Park στη Λευκωσία. Το επιστημονικό πρόγραμμα του συνεδρίου αξιολογήθηκε και έτυχε διαπίστευσης με Διεθνείς Μονάδες Συνεχούς Νοσηλευτικής Εκπαίδευσης (ICNECs) από το Διεθνές Συμβούλιο Νοσηλευτών.

Τα Παγκύπρια Συνέδρια Νοσηλευτικής και Μαιευτικής αποτελούν ιδανικές και ανεπανάληπτες ετήσιες ευκαιρίες για διάδοση, αναβάθμιση και αξιοποίηση γνώσεων και εμπειριών, αλλά συνάμα, προσφέρουν τη δυνατότητα για μοναδικές κοινωνικές εκδηλώσεις και συγκεντρώσεις μεγάλου αριθμού συναδέλφων και συνεργατών από Κύπρο και Ελλάδα. Στο φετινό συνέδριο συμμετείχαν 730 Νοσηλευτές/τριες, Μαιές, Επισκέπτες/τριες και φοιτητές/τριες Νοσηλευτικής και Μαιευτικής, περιλαμβανομένων των εισηγητών, των προεδρείων και των μελών των επιτροπών του Συνεδρίου.

Το θέμα του φετινού Συνεδρίου σηματοδοτεί την αναγκαιότητα και τη σημαντικότητα για συνεχή προσαρμογή της Νοσηλευτικής και της Μαιευτικής στις σύγχρονες και αυξανόμενες απαιτήσεις στον υγειονομικό τομέα. Τα σύγχρονα συστήματα υγείας δημιουργούν καινοφανείς ανεξάρτητους, εξαρτώμενους και αλληλοεξαρτώμενους ρόλους και συνακόλουθες απαιτητικές προκλήσεις για τη Νοσηλευτική και τη Μαιευτική. Οι Νοσηλευτές και Μαιές της Κύπρου αναζητούν και επιδιώκουν τη Συνεχή Επαγγελματική Ανάπτυξη μέσω πολύπλοκων δραστηριοτήτων που εστιάζονται στη διασφάλιση παροχής υψηλής ποιότητας φροντίδας υγείας, στην ίση πρόσβαση, κατανομή και συνέχεια της φροντίδας του ατόμου και της οικογένειάς του, καθόλη τη διάρκεια της ζωής του. Η επιτυχία στην εκπλήρωση των εν λόγω κοινωνικών σκοπών είναι στενά συνυφασμένη με τους ρόλους που διαδραματίζει η Νοσηλευτική και η Μαιευτική, τόσο στη λήψη αποφάσεων, όσο και στην εκτελεστική δραστηριότητα της ανάπτυξης, εφαρμογής και ανατροφοδότησης της πολιτικής υγείας και των προγραμμάτων υγείας σε όλα τα επίπεδα παροχής φροντίδας.

Το 16^ο Συνέδριο τελούσε υπό την αιγίδα του Προέδρου της Βουλής των Αντιπροσώπων, Μάριου Κάρογιαν και διεξήχθη μέσα από την παρουσίαση και συζήτηση 37 ελεύθερων ανακοινώσεων, 5 αναρτημένων εκθεμάτων και 2 εργαστηρίων. Στην εναρκτήρια τελετή παρευρέθηκαν αρκετοί επίσημοι προσκεκλημένοι, μεταξύ των οποίων, Βουλευτές από όλα τα κοινοβουλευτικά κόμματα, ο Υπουργός Υγείας, ο Δήμαρχος Έγκωμης, η Αναπληρώτρια Διευθύντρια Νοσηλευτικών Υπηρεσιών, εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Ένωσης Μαιών, η Πρόεδρος του Εθνικού Συνδέσμου Νοσηλευτών/τριών Ελλάδας και η Πρόεδρος του Συλλόγου Επιστημόνων Μαιών/Μαιευτών Αθήνας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Παγκύπριου Συνδέσμου Νοσηλευτών και Μαιών εκφράζει τα συγχαρητήρια και τις ευχαριστίες του στα μέλη της Οργανωτικής Επιτροπής, της Επιστημονικής Επιτροπής και της Επιτροπής Μοριοδότησης, στα Προεδρεία, στους εισηγητές των ελεύθερων ανακοινώσεων, αναρτημένων εκθεμάτων και εργαστηρίων, στους σύνεδρους, στους χορηγούς και διαφημιζόμενους, στις Νοσηλευτικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας, στις Προϊστάμενες των Τμημάτων και των Υπηρεσιών της Νοσηλευτικής Εκπαίδευσης και της Κλινικής Νοσηλευτικής. Η αгаστή συνεργασία όλων αυτών των φορέων συνέβαλε καθοριστικά στην ομαλή και επιτυχή διεξαγωγή του Συνεδρίου.

Ο Πρόεδρος της Βουλής, στο χαιρετισμό και την κήρυξη των εργασιών του Συνεδρίου, εξέφρασε την εκτίμηση του για το πολύπλευρο και πολυσχιδές έργο που επιτελούν οι Νοσηλευτές και οι Μαιές. Επίσης, ζήτησε ξεκάθαρα από την πολιτεία όπως προωθήσει περαιτέρω τη συμμετοχή των Νοσηλευτών και των Μαιών, τόσο στα κέντρα λήψεως αποφάσεων σε ζητήματα πολιτικής υγείας, όσο και στα επιχορηγημένα προγράμματα του Υπουργείου Υγείας για τη συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη. Ο Δήμαρχος Έγκωμης απεύθυνε χαιρετισμό, καλωσόρισε όλους τους συμμετέχοντες στο Συνέδριο και συνεχάρη το Σύνδεσμο και τα μέλη του για το αξιόλογο έργο που επιτελούν. Ο Πρόεδρος του Συνδέσμου, Ιωάννης Λεοντίου κατά την κύρια ομιλία αναφέρθηκε στην σύνθετη αλλαγή των πτυχών υγείας και ασθένειας και στις επιδράσεις της παγκοσμιοποίησης στις δημογραφικές, οικονομικές και κοινωνιολογικές πτυχές των μεταβαλλόμενων συνθηκών στη σύγχρονη κοινωνία καθώς και στη συμβολή των Νοσηλευτών και Μαιών στην αντιμετώπιση των προκλήσεων.

Ιωάννης Λεοντίου
Πρόεδρος

Χρίστος Ανδρέου
Γραμματέας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Ενότητες.....	4
1.1 Μεταβαλλόμενες συνθήκες στην υγεία: Η Νοσηλευτική και Μαιευτική Συμβολή.....	4
1.1.1 Συμμετοχή των Νοσηλευτών, Μαιών και Φοιτητών στα κοινά Νοσηλευτικά και Μαιευτικά Δρώμενα	4
1.2 Επικοινωνία και Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού και Πολιτική Υγείας.....	4
1.3 Μαιευτική.....	5
1.4 Λοιμώξεις και Λοιμώδη νοσήματα	5
1.5 Νοσηλευτική Ψυχικής Υγείας.....	5
1.6 Επείγουσα και Εντατική Νοσηλευτική.....	5
1.7 Κοινωνική Νοσηλευτική και Νοσηλευτική παιδιών και εφήβων	6
1.8 Νοσηλευτική εκπαίδευση και Σύγχρονες εξελίξεις.....	6
1.9 Νοσηλευτική: Προκλήσεις και προοπτικές.....	6
1.10 Φοιτητική σύνοδος.....	7
2. Διαπίστευση με Διεθνείς Μονάδες Συνεχούς Νοσηλευτικής Εκπαίδευσης (ICNEC)	7
3. Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου Αξιολόγησης Συνεδρίου	7

1. Ενότητες

1.1 Μεταβαλλόμενες συνθήκες στην υγεία: Η Νοσηλευτική και Μαιευτική Συμβολή

Οι νοσηλευτές και οι μαιείς συμβάλουν στις προσπάθειες της κοινωνίας για χειρισμό των προκλήσεων της εποχής μας στη δημόσια υγεία, καθώς επίσης και στη διασφάλιση παροχής υψηλής ποιότητας, ευπρόσπινων, αμερόληπτων, ικανών και ευαίσθητων υπηρεσιών που θα κατοχυρώνουν τη συνέχεια της φροντίδας, τονίζοντας τα δικαιώματα των ανθρώπων και των μεταβαλλόμενων αναγκών. Κατέθεσε δε τις προτάσεις του ΠΑΣΥΝΜ όπως παρατίθενται πιο κάτω.

Για αξιολόγηση των υφισταμένων συνθηκών με σκοπό τη βελτίωση των υπηρεσιών υγείας ως ΠΑΣΥΝΜ πιστεύουμε ότι Το Υπουργείο Υγείας θα πρέπει:

- Να ενισχύσει τη νοσηλευτική και μαιευτική ερευνητική δραστηριότητα.
- Να διαμορφώσει πολιτικές που θα υποστηρίζουν το νοσηλευτικό και μαιευτικό δυναμικό προκειμένου αυτό να διατηρήσει και να βελτιώσει το επαγγελματικό του κύρος.
- Να επανεξετάσει και να αναθεωρήσει ανάλογα, πολιτικές που εξετάζουν τους κινδύνους που αφορούν στην υγεία και ασφάλεια στο χώρο εργασίας καθώς και έλεγχο της εφαρμογής τους.
- Να παρέχει ευκαιρίες στους νοσηλευτές και μαιείς να συμμετέχουν στο σχεδιασμό και τον έλεγχο της εργασιακής πρακτικής και στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων.
- Να παρέχει ισχυρά κίνητρα στους νοσηλευτές και μαιείς που επιδεικνύουν ισχυρές δεξιότητες επικοινωνίας στο χώρο εργασίας.
- Να επιβραβεύει τις δραστηριότητες οι οποίες καταδεικνύουν την αποτελεσματικότητα της νοσηλευτικής και μαιευτικής προσφοράς.

1.1.1 Συμμετοχή των Νοσηλευτών, Μαιών και Φοιτητών στα κοινά Νοσηλευτικά και Μαιευτικά Δρώμενα

Η καταγραφή του πεδίου συμμετοχής των νοσηλευτών/μαιών στα κοινά ή/και νοσηλευτικά δρώμενα και η διερεύνηση των παραγόντων που τους ωθούν να συμμετέχουν ή μη αποτέλεσε αντικείμενο έρευνας που χρηματοδοτήθηκε από τον ΠΑΣΥΝΜ. Λόγοι συμμετοχής στα κοινά αποτελούν ή προσωπική ικανοποίηση οι μεγαλύτερες πιθανότητες συνεργασίας και ανταλλαγής απόψεων ή προσωπική ανάπτυξη και η επαγγελματική ευθύνη. Εμπόδια συμμετοχής αποτελούν η έλλειψη χρόνου, η έλλειψη συμπάραστασης και κινήτρων από τον εργοδότη, η έλλειψη πολιτικής ίσων ευκαιριών και οι οικογενειακές υποχρεώσεις.

Η συμμετοχή στα νοσηλευτικά δρώμενα είναι μία βασική διαδικασία για την επαγγελματική ανέλιξη των νοσηλευτών. Όταν δίνονται ευκαιρίες ανάπτυξης, οι νοσηλευτές/μαιείς έχουν περισσότερα κίνητρα και είναι περισσότερο ικανοποιημένοι από την εργασία τους. Στη βάση των πιο πάνω κατατέθηκαν από τους ερευνητές συγκεκριμένες εισηγήσεις για βελτίωση της συμμετοχής των συναδέλφων στις δραστηριότητες που αναπτύσσει ο ΠΑΣΥΝΜ.

1.2 Επικοινωνία και Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού και Πολιτική Υγείας

- ü Διαλεκτική είναι η τέχνη του διαλόγου που, σε συνδυασμό με άλλες μεθόδους, χρησιμεύει στην αναζήτηση, τον εντοπισμό, την πρόληψη και την αντιμετώπιση προβλημάτων υγείας. Η διαλεκτική προσέγγιση προήλθε από την πνευματική εξέλιξη στην αρχαία Ελλάδα και μέχρι σήμερα αποτελεί ένα αξιόπιστο εργαλείο συλλογής πληροφοριών από τους ασθενείς και τις οικογένειες τους κατά την άσκηση της Νοσηλευτικής και της Μαιευτικής.
- ü Η ικανοποίηση των ασθενών αποτελεί ίσως τον πιο έγκυρο και αξιόπιστο δείκτη της ποιότητας των νοσηλευτικών υπηρεσιών. Η συστηματική ανασκόπηση της βιβλιογραφίας μας δείχνει ότι είναι ανάγκη να δοθεί μεγάλη προσοχή στο εννοιολογικό και θεωρητικό ορισμό, καθώς και στην ανάπτυξη και χρήση αξιόπιστων και έγκυρων εργαλείων μέτρησης της στην Κύπρο.
- ü Προκειμένου ότι η ποιότητα αποτελεί ένα σημαντικό δείκτη αξιολόγησης των υπηρεσιών υγείας, ανασκοπήθηκαν οι προσδιοριστές της ποιότητας στα νοσοκομεία και συζητήθηκε η άποψη κατά πόσο η διασφάλιση αυτών των προσδιοριστών αποτελεί μια πρόκληση ή ουτοπία στην Κύπρο. Οι κύριοι προσδιοριστές της ποιότητας των νοσηλευτικών υπηρεσιών αποτελούν μια πρόκληση και μεταξύ άλλων, είναι η ηγεσία, η δυναμική διοίκηση και η χρήση επαγγελματικών μοντέλων.
- ü Με βασικό ζητούμενο την ασφάλεια των ασθενών, τέθηκε ο προβληματισμός, αλλά συνάμα και ο στόχος για την πιστοποίηση των νοσοκομείων της Κύπρου, με την εφαρμογή κλινικών κατευθυντήριων οδηγιών και πρωτοκόλλων διασφάλισης της ποιότητας.

1.3 Μαιευτική

- Û Εντοπίστηκε η σημασία του ανιχνευτικού ελέγχου της γλυκόζης στις εγκύους κατά την 24^η-28^η εβδομάδα της κύησης, έτσι ώστε να εντοπίζεται έγκαιρα ο σακχαρώδης διαβήτης και να προλαμβάνονται επιπλοκές, τόσο στην έγκυο όσο και στο έμβρυο ή/και νεογνό.
- Û Η δυστοκία ώμων είναι μια σοβαρή επιπλοκή που παρουσιάζεται κατά τον τοκετό. Συστήνεται η έγκαιρη αναγνώριση των παραγόντων κινδύνου που προκύπτουν κατά την αξιολόγηση της γυναίκας, έτσι ώστε οι παρεμβάσεις να είναι ουσιαστικές.
- Û Η διερεύνηση των απόψεων των Μαιών στην Κύπρο, σχετικά με τη εκπαίδευση τους, στοχεύει στην εκτίμηση της αποτελεσματικότητας των προγραμμάτων εκπαίδευσης των Μαιών σχετικά με την αυτόνομη άσκηση και τη διασφάλιση νομικά κατοχυρωμένων δραστηριοτήτων.

1.4 Λοιμώξεις και Λοιμώδη νοσήματα

- Û Τα μέτρα πρόληψης και αντιμετώπισης της νόσου της λεγεωνέλλας πρέπει να ενδυναμωθούν και να εφαρμόζονται. Η εκπαίδευση του προσωπικού θεωρείται ζωτικής σημασίας. Η έλλειψη εξοπλισμού θα πρέπει να αποκατασταθεί για τον έλεγχο της νόσου.
- Û Έχει τεκμηριωθεί ότι η μη συμμόρφωση των Νοσηλευτών σχετικά με την προφύλαξη από την επαγγελματική έκθεση σε παθογόνους μικρο-οργανισμούς, έχει ως αποτέλεσμα δυσμενείς επιπτώσεις σε οικογενειακό, οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο.
- Û Μέσα από τα σύγχρονα στατιστικά δεδομένα σχετικά με τη γρίπη H1N1 και τα πολυανθεκτικά μικρόβια, συστήνεται η εφαρμογή συστηματικών προληπτικών μέτρων όπως:
  - Πλύσιμο των χεριών από όλους τους επαγγελματίες υγείας και το λοιπό προσωπικό που διαχειρίζεται ασθενείς
  - Απομόνωση ασθενών που πάσχουν από μεταδοτικές ασθένειες
  - Ορθολογική συνταγογράφηση και χορήγηση αντιβιοτικών φαρμάκων
  - Συνεχής επιτήρηση των νοσοκομείων από τις Επιτροπές ελέγχου λοιμώξεων.

1.5 Νοσηλευτική Ψυχικής Υγείας

- Û Τονίστηκε το πρόβλημα της κατάχρησης ουσιών και της συνύπαρξης ψυχικής διαταραχής, γνωστή ως «συννοσηρότητα», ειδικότερα σε σχέση με το μετατραυματικό στρες. Η ύπαρξη περίπου 40% εξαρτημένων ατόμων είναι στατιστικά σημαντική και χρήζει περισσότερης διερεύνησης.
- Û Η παρουσία του στίγματος γύρω από τη ψυχική ασθένεια είναι παγκόσμια αποδεδειγμένη και προέρχεται από την κοινωνία και από τους επαγγελματίες υγείας, συμπεριλαμβανομένων των Νοσηλευτών. Η καταγραφή των απόψεων των Νοσηλευτών Ψυχικής Υγείας έναντι της ψυχικής ασθένειας στην Κύπρο καταδεικνύει χαμηλά επίπεδα στίγματος. Επίσης, φάνηκε ότι η παρουσία μεμονωμένων περιπτώσεων οφείλεται κυρίως σε απειρία, άγνοια, προκατάληψη και παραπληροφόρηση.
- Û Το πρόβλημα της κατάθλιψης σε παιδιά σχολικής ηλικίας στην Κύπρο ερευνήθηκε. Η έρευνα με δείγμα (n:439) επιβεβαιώνει τα παγκόσμια δεδομένα και υποστηρίζει ότι ποσοστό 10% των παιδιών παρουσιάζει κατάθλιψη. Συνίσταται η σύσταση επαγγελματικής ομάδας στα σχολεία για αγωγή και προαγωγή της ψυχικής υγείας.
- Û Η συσχέτιση κακοποίησης και χρήσης ουσιών, ιδιαίτερα στις γυναίκες, φαίνεται να απασχολεί τη διεθνή βιβλιογραφία. Το θέμα χαρακτηρίζεται από πολυπλοκότητα της οποίας η κατανόηση είναι σημαντική για την καλύτερη δυνατή αναγνώριση και διαχείριση των προβλημάτων τόσο της οικογενειακής / σεξουαλικής βίας, όσο και της κατάχρησης των ουσιών από γυναίκες.

1.6 Επείγουσα και Εντατική Νοσηλευτική

- Û Στη σύνοδο παρουσιάστηκαν θέματα όπως η εργονομική χωροταξία των ΤΑΕΠ, με βασικά συμπεράσματα ότι ο συνδυασμός καλής οργάνωσης, διαχείρισης και στελέχωσης τέτοιων τμημάτων αναμένεται να συνεισφέρει τα μέγιστα στην αύξηση της αποδοτικότητας και της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.
- Û Η εφαρμογή προτυποποιημένης προσέγγισης για την αντιμετώπιση της κάρδιοαναπνευστικής ανακοπής, στη βάση των ευρωπαϊκών και διεθνών κατευθυντήριων οδηγιών, συμβάλει στην αύξηση του ποσοστού επιβίωσης.
- Û Η εκτίμηση των ανεπιθύμητων συμβάντων τα οποία σχετίζονται με λάθη ή παραλείψεις του νοσηλευτικού προσωπικού αποτελεί ένα πρακτικό και αξιόπιστο μέσο αξιολόγησης της ασφάλειας της εντατικής φροντίδας.

- ü Η εφαρμογή της τεκμηριωμένης και της προτυποποιημένης φροντίδας για την αντιμετώπιση της εγκαυματικής καταπληξίας συμβάλει στην αύξηση του ποσοστού επιβίωσης αλλά και στην παροχή ποιοτικότερης νοσηλευτικής φροντίδας.
- ü Βασικό στοιχείο για την επιτυχή εφαρμογή διαχείρισης γλυκαιμικού ελέγχου είναι η εφαρμογή πρωτοκόλλων.

1.7 Κοινωνική Νοσηλευτική και Νοσηλευτική παιδιών και εφήβων

- ü Τα συμπεράσματα της συνόδου συνοψίζονται στα ακόλουθα:
  - ο Δημιουργία ομάδας στήριξης κοινοτικών νοσηλευτών
  - ο Επέκταση του προγράμματος κοινωνικής νοσηλευτικής
  - ο Εκπαίδευση στη διαπολιτισμική νοσηλευτική
  - ο Ανάπτυξη έρευνας για τους εμβολιασμούς στη Κύπρο

1.8 Νοσηλευτική εκπαίδευση και Σύγχρονες εξελίξεις

- ü Η εξατομίκευση της φροντίδας θεωρείται αξία στη Νοσηλευτική και σημαντικό συστατικό της ποιότητας της. Η σύνοδος συμπεραίνει ότι η εφαρμογή της εξατομικευμένης φροντίδας εξαρτάται από τις συνθήκες του εργασιακού περιβάλλοντος, την εσωτερική υποκίνηση, τις διεπαγγελματικές σχέσεις και την επικοινωνία.
- ü Η άσκηση της εντατικής Νοσηλευτικής απαιτεί ικανότητες που μπορούν να αναπτυχθούν μέσα από τη μεταπτυχιακή εκπαίδευση. Όπως καταδεικνύεται στα αποτελέσματα σχετικής έρευνας που είχε ανακοινωθεί στη σύνοδο, οι ικανότητες αυτές σχετίζονται με την αξιολόγηση και την ασφάλεια του ατόμου, τις παρεμβάσεις, αλλά συνάμα και με άλλα επαγγελματικά, ηθικά και νομικά ζητήματα.
- ü Η άτυπη αγωγή, όπως αυτή φαίνεται μέσα από το παράδειγμα της Ευρωπαϊκής εθελοντικής υπηρεσίας, διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη διερεύνηση των ικανοτήτων των εθελοντών Νοσηλευτών ή/και φοιτητών Νοσηλευτικής και στη δημιουργία μιας πιο «ανοικτής» επαγγελματικής κουλτούρας.
- ü Η γήρανση του πληθυσμού θεωρείται μια μεταβαλλόμενη συνθήκη υγείας η οποία απαιτεί την προαγωγή του αντικειμένου της γεροντολογικής νοσηλευτικής φροντίδας στη νοσηλευτική εκπαίδευση.
- ü Η σύνοδος εισηγείται όπως επεκταθεί η κοινωνική και γεροντολογική νοσηλευτική, τόσο στο επίπεδο της εκπαίδευσης όσο και στο επίπεδο της άσκησης.

1.9 Νοσηλευτική: Προκλήσεις και προοπτικές

- ü Η έννοια της φροντίδας είναι ένα σημαντικό στοιχείο και σχετίζεται άμεσα με τις υπηρεσίες υγείας. Αυτή χρωματίζεται από τις εκάστοτε πολιτισμικές επιδράσεις και εκφράζεται μέσα από τις γνώσεις και τις δραστηριότητες, τις στάσεις και τις συμπεριφορές, τις επαγγελματικές σχέσεις και την απόδοση των Νοσηλευτών. Σχετική έρευνα καταδεικνύει ότι δεν υπάρχει ταύτιση απόψεων σχετικά με την έννοια της φροντίδας. Οι ασθενείς επικεντρώνονται στην τεχνική διάσταση, ενώ οι νοσηλευτές στην συναισθηματική αντίληψη της φροντίδας. Η ταυτόχρονη διερεύνηση των απόψεων των νοσηλευτών και των ασθενών σχετικά με την έννοια της νοσηλευτικής φροντίδας αποτελεί ένα βασικό κριτήριο για τον καθορισμό και την αξιολόγηση των επιπέδων της ποιότητας της φροντίδας και της ικανοποίησης των ασθενών από αυτή. Τα ευρήματα των ερευνητικών εργασιών που παρουσιάστηκαν κατευθύνουν στην εισαγωγή καινοτόμων λύσεων σε ζητήματα της φροντίδας.
- ü Οι εναλλακτικές και συμπληρωματικές θεραπείες όπως είναι ο κατευθυνόμενος οραματισμός, η προοδευτική χαλάρωση μυών, η μουσικοθεραπεία και η εικονική πραγματικότητα στη φροντίδα ασθενών με καρκίνο, έχουν επιβεβαιωθεί ερευνητικά για τα θετικά αποτελέσματα τους στη διαχείριση των «δύσκολων συμπτωμάτων». Αυτές οι μη επεμβατικές προσεγγίσεις ενισχύουν το αίσθημα του αυτοελέγχου του ασθενή και μπορούν να εφαρμοστούν μόνες ή σε συνδυασμό με φαρμακευτική αγωγή, δεδομένης της ανάλογης και κατάλληλης εκπαίδευσης. Εκεί που κάθε συμβατική μέθοδος διαχείρισης συμπτωμάτων φαίνεται να αποτυγχάνει, τότε οι εναλλακτικές και συμπληρωματικές μέθοδοι προσφέρουν ελπίδα και ποιότητα ζωής.
- ü Οι σύγχρονες απαιτήσεις κατά την περιτοναϊκή κάθαρση προϋποθέτουν την εκπόνηση και τη συστηματική αξιολόγηση σχετικών πρωτοκόλλων, τη συμμετοχή μιας πολυθεματικής ομάδας και τη συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη των ατόμων που την παρέχουν. Η εξατομικευμένη προσέγγιση θεωρείται απαραίτητη για τη διασφάλιση της ποιότητας της ζωής των ασθενών.

1.10 Φοιτητική σύνοδος

- ü Η παρουσίαση ελεύθερων ανακοινώσεων από φοιτητές αποτελεί μια αξιοσημείωτη καινοτομία του φετινού Συνεδρίου. Αυτό γίνεται για πρώτη φορά για τα Κυπριακά δεδομένα και αφήνει αρκετές ευοίωνες προοπτικές για μελλοντική ενίσχυση και αναβάθμιση του θεσμού. Στη σύνοδο αναπτύχθηκαν θέματα που είναι διαχρονικά επίκαιρα και απασχολούν ένα μεγάλο αριθμό πληθυσμού, όπως είναι η αρτηριακή υπέρταση και ο καρκίνος σε διάφορες μορφές.
- ü Οι μεταβαλλόμενες συνθήκες στην υγεία προσκαλούν τους Νοσηλευτές να διεκδικούν το ρόλο τους στα πλαίσια της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας.

2. Διαπίστευση με Διεθνείς Μονάδες Συνεχούς Νοσηλευτικής Εκπαίδευσης (ICNEC)

Ο Σύνδεσμος και φέτος αιτήθηκε την αξιολόγηση του Παγκυπρίου Συνεδρίου Νοσηλευτικής και Μαιευτικής, για την παραχώρηση Διεθνών Μονάδων Συνεχούς Νοσηλευτικής Εκπαίδευσης από το Διεθνές Συμβούλιο Νοσηλευτών (ΔΣΝ). Μέσα από τις διαδικασίες του ελέγχου της ποιότητας των εργασιών του Συνεδρίου αλλά και της παρακολούθησης των συνόδων και των εργαστηρίων από τους συνέδρους, το ΔΣΝ ενέκρινε την παραχώρηση των εν λόγω μονάδων.

Σχεδόν όλοι οι συμμετέχοντες στο συνέδριο αιτήθηκαν τη διαπίστευση της συμμετοχής τους στο Συνέδριο και την παραχώρηση των μονάδων (ICNEC). Όλοι οι δικαιούχοι είχαν εκπληρώσει τις οικονομικές τους υποχρεώσεις προς το Σύνδεσμο και είχαν συμπληρώσει ορθά και πλήρως τα σχετικά έντυπα. Τα αποτελέσματα της διαδικασίας του ελέγχου και της επιβεβαίωσης της παρουσίας των συνέδρων στις αίθουσες κατέδειξε ότι οι συνέδροι παρέμειναν στο Συνέδριο, όχι μόνο με απώτερο σκοπό την κάρπωση των μονάδων, αλλά και γιατί το περιεχόμενο του Συνεδρίου κρίθηκε ως αξιόλογο και ενδιαφέρον. Ποσοστό πέραν του 50% έλαβε τη μέγιστη μοριοδότηση μονάδων που θα μπορούσαν να παραχωρηθούν ανάλογα με τις συνόδους / εργαστήρια που παρακολούθησαν, γεγονός που κρίνεται ως πολύ σημαντικό για την επιτυχία του Συνεδρίου.

3. Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου Αξιολόγησης Συνεδρίου

Το ερωτηματολόγιο της αξιολόγησης του Συνεδρίου παραχωρήθηκε στην τσάντα του Συνεδρίου, σε κάθε συμμετέχοντα κατά την εγγραφή του. Από το σύνολο των 715 ερωτηματολογίων έχουν επιστραφεί πλήρως συμπληρωμένα 466 τα οποία αντιστοιχούν σε ποσοστό 65,2%. Τα απαντημένα ερωτηματολόγια αναλογούν σε ποσοστά 64,4% φοιτητές, 32,2% Νοσηλευτές/τριες και 3,4% Μαιές. Οι απαντήσεις διαβαθμίστηκαν στην κλίμακα Άριστα, Πολύ Καλά, Καλά, Μέτρια, Ανεπαρκής. Ο κάθε συμμετέχοντας σημείωνε με Χ στο βαθμό που το κάθε σημείο ανταποκρίθηκε περισσότερο κατά την προσωπική του άποψη.

